

og som Følge deraf havde jeg ikke nogen som helst Frygt for, at ikke noget Egenende skulde ske her. Jeg maa i alt Fald sige, at, hvad der er gjort fra min Side i saa Henseende, virkelig kun er gjort i den bedste Hensigt. Den ærede Ordfører har ganske vist i det, han udtalte, fremsat flere Realitetsbemærkninger med Hensyn til de Punkter, som nærmest ere Gjenstand for Diskussionen her, nemlig Spørgsmaalet om Overenskomsten og det lille Vindringsforslag om de 513 Rd. Men den ærede Ordfører var, som det syntes mig, ikke fuldstændig billig over for mig, i det han foruden Realiteten inddrog Ting, som jeg syntes ikke med Nødvendighed hørte her hen, idet han f. Ex. udtalte den Formening, at det med en stor Del af det, jeg havde ytret her i Salen, ikke var Hensigten, at det skulde være yttret for dette Thing, men at det skulde være en Indledning, som tilsigtedes hørt andre Steder. Nei, jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at naar jeg staar og taler her, saa taler jeg for at blive hørt og forstaaet af det høie Thing. Ligeledes tror jeg, at det ærede Medlem ikke var ganske retsberdig, naar han undertiden vendte og dreiede lidt paa mine Ord og mente, at min Fremstilling var fantasirig, skjøndt den kun støttede sig ligefrem paa, hvad jeg har af officielle Indberetninger, eller hvad jeg har set med egne Øine. Jeg staar overhovedet ikke og maler Noget som helst, men jeg siger min Mening rent ud af Posen, saaledes som den ligger mig paa Sinde. Maaſke veier jeg ikke altid mine Ord saa nøie; men jeg maler og overdriver ikke. Det ærede Medlem mente, at han heller ikke havde fundet den rette Opræden fra min Side derved, at jeg var fremkommen med Forslag, der ikke havde fornøden Livskraft, og som ikke kunde behage Folkethinget. Det ærede Medlem fremkom endogſaa med den Udtalelse, at jeg formentlig i Fremtiden kunde gjøre Nytte ved under visse Forhold at stille mig ganske anderledes. Jeg kan ikke sige Andet dertil, end at det er en Selvfølge, at jeg af ganske Hjerte ønsker, naar jeg har den Vre at forhandle med Dem, som overhovedet naar jeg forhandler med Nogen, at komme godt ud af det med dem, jeg staar over for. Jeg har da ogsaa over alt haft det Held at gjøre det; men jeg vil endnu sige en Ting, nemlig at, naar jeg udarbejder mine Forslag, tænker jeg slet ikke paa, om de ville behage eller ikke, men jeg tænker alene paa, om det, jeg foreslaar, er sandt, rigtigt og fornuftigt. I saa Henseende lader jeg mig lede af min bedste Overbevisning, og jeg tror ikke, at de Herrer kunde være tjente med at faae en Krigsminister, der først saae paa, hvad der behagede Dem, og saa lempede sig derefter og stykede sine Forslag op derefter. Nei, mine Herrer, De staa Dem bedst ved at have Folk, der sige deres Mening og Overbevisning frit ud, saa vil ogsaa De have det lettest og bedst, naar De træffe Deres Afgjørelse.

Har Rigsdagen først afgjort Noget, saa høier jeg mig derfor og respekterer det som rigtigt, selv om jeg tidligere har havt en anden Lustielse. Men saalænge vi endnu staa paa Diskussionens Stadium med Hensyn til de for Fædrelandet saa vigtige Spørgsmaal om Forsvarsvæsenet, kunne De ikke forlange, at Krigsministeren skal spørge: „Hvad behager Dem?“. Nei han skal grundigt og fornuftigt sætte sig ind i Sagen og derefter rent ud sige sin Mening. Anderledes kan jeg ikke handle. Og dernæst, mine Herrer, jeg besidder ikke nogen Uegjerrighed eller nogen Fremsynthed; men i mit Liv har jeg kun havt den Uegjerrighed, at jeg ikke bryder mig om, hvorledes det gaar mig i Fremtiden, men kun om at opfylde min Pligt paa den Plads, hvor jeg staar, saa godt som muligt. — Foruden de formelle Bemærkninger, der fremkom fra den ærede Ordfører, skal jeg omtale de to store Realitetspunkter, der behandlede i hans Foredrag. Det One syntes ganske forferdeligt, idet han benyttede mine Ord paa en saadan Maade, at jeg synes, at han omtrent fik ud af det, at jeg, der har været Direktør i Krigsministeriet siden 1868, enten var en stor Klodrian eller havde begaaet en stor Brøde ved ikke at have foretaget, hvad jeg burde have gjort. Man kan naturligvis have, hvad Meniga man vil, om, hvorvidt jeg er en større eller mindre Klodrian; det skal jeg i alt Fald ikke disputere om, men overlade Andre at dømmé derom. Men det andet Punkt derimod, at jeg skulde have begaaet en Brøde ved ikke tidligere at have foretaget Noget paa et tidligere Stadium, maa jeg paa det Bestemteste protestere imod. Sagen er den, at man under normale Forhold kan finde sig i Meget, om hvilket man paa een Gang kan komme til den Erkendelse, at det i Grunden er urigtigt. Og hoornaar ster saadant Omflag? Det ster, naar der indtræffer ekstraordinære Begivenheder. Nu ville de erindre, at Marhus fik sin Garnison i 1865, og at det først i 1867 blev vedtaget, at Garnisonen skulde blive der. Derfor søgte man at hjælpe sig saa godt, man kunde, og, som jeg har sagt, Kommunen har gjort sig megen Umage, men den har havt ganske overordenlige Vanstueligheder at kæmpe med. Kommunen leiede først Kvarterer, men fik dem saa flette, at Solbater endogſaa have været indkvarterede med offentlige Fruentimmer til Raboer. Senere omdannede man derfor Magasinrum til Kaserner, og disse vare jo betydelig mere brugbare; men saa steg Rekrutstyrken i foruroligende Grad, og jo længere de gamle Bygninger bleve brugte, og jo flere Folk der stuedes ind i de samme Rum, desto værre bleve Forholdene. Men hvad skete saa? I 1872, fra Mai til November, herskede der en meget stærk Epidemien i Byen, og man saae nu først rigtig Følgerne; man saae, at Forholdene ikke kunde fortsættes i Længden paa den Maade. Det var altsaa Epidemien i 1872, som aabnede